

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Vyšší odborná škola ekonomická
akademický rok: 2005/2006

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Věra GABRHELÍKOVÁ**
Studijní program: **B 6208 Ekonomika a management**
Studijní obor: **Finanční řízení podniku**

Téma práce: **Možnosti získání účelových dotací pro rozvoj obce
Hvozdná**

Zásady pro vypracování:

1. **Prostudujte uvedenou literaturu se vztahem ke zvolenému tématu.**
2. **S využitím odborné literatury posuďte možné zdroje podpor.**
3. **Analyzujte hospodaření obce v uplynulých čtyřech letech.**
4. **Analyzujte ekonomické podmínky pro získání dotací.**
5. **Navrhněte výběr využitelných dotačních titulů pro obec.**

Rozsah práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam odborné literatury:

- [1] MARKOVÁ, Hana. Finance obcí, měst a krajů. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [2] MATES, P., WOKOUN, R. a kol. Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
- [3] KOL. AUTORŮ. Příručka člena zastupitelstva obce. 1. vyd. Praha: VCVS ČR, 2002. 180 s. ISBN 80-238-9120-0.
- [4] KOL. AUTORŮ. Úvod do regionálních věd a veřejné správy. 3. vyd. Praha: IFEC, 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [5] OCHRANA, František. Veřejná volba a řízení veřejných výdajů. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 184 s. ISBN 80-86119-71-8.
- [6] PEKOVÁ, Jitka. Hospodaření a finance územní samosprávy. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [7] PEKOVÁ Jitka, PILNÝ Jaroslav. Veřejná správa a finance veřejného sektoru. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
- [8] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. Rozpočtová skladba v roce 2005. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2005. 124 s. ISBN 80-903160-2-6.
- [9] TOTH, Petr. Ekonomika měst a obcí. 1. vyd. Praha: VŠE, 1998. 194 s. ISBN 80-7079-693-6.
- [10] ÚZ č. 487 - Obce, kraje, hl. město Praha, Obecní policie. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2005. 448 s. ISBN 80-7208-487-9.
- [11] Účetní podklady obce.
- [12] <http://www.denik.obce.cz>.
- [13] <http://www.mmr.cz>.
- [14] <http://www.kr-zlinsky.cz>.

Vedoucí bakalářské práce:

Bc. Markéta Elšíková
EXT

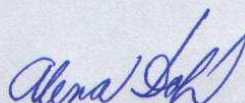
Datum zadání bakalářské práce:

28. února 2006

Termín odevzdání bakalářské práce:

2. května 2006

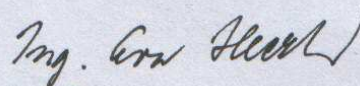
Ve Zlíně dne 21. března 2006

Ing. Alena Dofková

v zast. děkan

Ing. Eva Heczková, Ph.D.

v zast. ředitel ústavu

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Bakalářský studijní program Ekonomika a management,
studijní obor: Finanční řízení podniku
realizovaný na Vyšší odborné škole ekonomické Zlín

MOŽNOSTI ZÍSKÁNÍ ÚČELOVÝCH DOTACÍ PRO ROZVOJ OBCE HVOZDNÁ

Bakalářská práce

Vypracovala: Věra Gabrhelíková
Vedoucí bakalářské práce: Bc. Markéta Elšíková

Zlín 2006

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá možnostmi získání účelových dotací na investiční akce obce Hvozdná. Mapuje nabízené dotační tituly pro malé obce z různých zdrojů. Analyzuje hospodaření obce v průběhu let 2002 až 2005, především strukturu příjmů a výdajů, získaných dotací, rozsahu investičních akcí a stavu zadluženosti. Na základě analýzy rozpočtů, výhledu hospodaření do dalších let a zjištěných možností jsou obci doporučeny vhodné dotační tituly pro její další rozvoj.

Klíčová slova: obec, rozpočet obce, příjmy obce, výdaje obce, hospodaření obce, půjčka, úvěr, investice, dotace.

ABSTRACT

This bachelor work deals with the possibilities to obtain grants for the investments in the village of Hvozdná. The work surveys the offer of grant allocations from different resources for small villages. In this work there is the analysis of Hvozdná budgetary control from 2002 until 2005. In the first place there are the income/expense analysis of acquired grants, and also, the analysis of the size of all village investments, and the situation of the village indebtedness. The next grants for the village building-up are recommended on the base of budget analyses and the perspective management.

Key Words: municipality, village, budget, income, expense, budgetary control, loan, credit, investment, grant.

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych poděkovala Bc. Markétě Elšíkové, ekonomce obce, za její cenné rady, připomínky a náměty, které významnou měrou přispěly k napsání této práce. Dále děkuji starostovi obce Hvozdná panu Miroslavu Válkovi, že mi umožnil zpracovat moji bakalářskou práci, za jeho čas a poskytnuté informace.

OBSAH

1	ÚVOD	7
I.	TEORETICKÁ ČÁST	9
2	ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA	10
2.1	OBEC	10
2.2	PŘÍSPĚVKOVÉ ORGANIZACE OBCÍ	10
3	ROZPOČET OBCE	12
4	DOTAČNÍ TITULY	15
4.1	VYMEZENÍ POJMU A ČLENĚNÍ	15
4.2	MOŽNOSTI PODPOR	16
4.3	POSKYTOVATELÉ PODPOR	17
4.3.1	Podpora obnovy venkova 2006	19
4.3.2	Vodohospodářská infrastruktura	20
II.	ANALYTICKÁ ČÁST	22
5	CHARAKTERISTIKA OBCE HVOZDNÁ	23
5.1	ZÁKLADNÍ ÚDAJE	23
5.2	ORGÁNY OBCE	24
5.2.1	Zastupitelstvo obce	24
5.2.2	Rada obce	24
5.2.3	Komise	25
5.2.4	Obecní úřad	25
5.3	PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE OBCE HVOZDNÁ	25
5.4	HISTORIE	26
5.5	SOUČASNOST	26
5.6	MÍSTNÍ PROGRAM OBNOVY VENKOVA	27
6	EKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE HVOZDNÁ	29
6.1	HOSPODAŘENÍ OBCE V JEDNOTLIVÝCH LETECH	31
6.1.1	Rok 2002	31
6.1.2	Rok 2003	32
6.1.3	Rok 2004	33
6.1.4	Rok 2005	34
6.2	ÚVĚROVÉ ZATÍŽENÍ	35
6.3	PŘEHLED VÝVOJE PŘÍJMŮ A VÝDAJŮ V LETECH 2002 -2005	37
6.3.1	Přehled příjmů	37
6.3.2	Přehled výdajů	39
7	VÝBĚR NABÍZENÝCH DOTACÍ	43
8	ZÁVĚR	45
	RESUMÉ	47
	SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK	49
	SEZNAM TABULEK	50
	SEZNAM GRAFŮ	51

1 ÚVOD

Úkolem této bakalářské práce je zjištění možností získání vhodných dotací pro další rozvoj obce Hvozdná. Pro dané téma jsem se rozhodla proto, že bydlím v obci Hvozdná a chtěla jsem podrobněji poznat hospodaření obce a přispět, alespoň částečně, k jejímu budoucímu rozvoji.

Klíčovým úkolem všech obecních samospráv je zajištění trvalého ekonomického rozvoje obce a odpovídajícího růstu vlastních příjmů. Jelikož se hospodaření obce řídí zákonem o rozpočtových pravidlech, má obec omezené prostředky pro svůj rozvoj. Musí vycházet z rozpočtových příjmů a výdajů.

Oblast výdajů představují především náklady na provoz a údržbu obce. Pro další rozvoj jsou důležité investice. Peněžní prostředky nutné na investice může obec částečně krýt ze svých zdrojů, z cizích zdrojů formou půjček a úvěrů. U půjček a úvěrů musí ovšem počítat s budoucími splátkami a úroky, což opět zatíží rozpočty příští a sníží tak možnosti investic v budoucnu. Další možností je žádat o dotace, které jsou určeny obcím pro jejich rozvoj, ale vždy na konkrétní předem stanovený investiční záměr. Jsou výhodným zdrojem financování, kdy při splnění stanovených podmínek jsou nenávratné. Chtěla bych pomoci zastupitelstvu obce najít vhodné dotační tituly pro obec Hvozdnou. Dotace musí být pro obec dosažitelná jak po stránce finanční spoluúčasti tak účelem na plánovaný investiční záměr obce.

Po úvodní části ve druhé kapitole je nejdříve popsáno vymezení pojmů obec a příspěvková organizace. Třetí kapitola seznamuje s rozpočtem obce, jeho sestavováním a členěním. Čtvrtá kapitola vymezuje pojem a dělení dotací. Pak jsou z internetových zdrojů vyhledáni poskytovatelé dotací a jimi nabízené dotační tituly. Programy Zlínského kraje určené pro obce jsou podrobněji popsány.

V analytické části je bližší seznámení s obcí Hvozdná. Její aktuální statistické údaje, zastupitelstvo a rada obce, komise působící v obci a příspěvková organizace. Pro zpestření a přiblížení obce je stručná historie a současnost. Místní program obnovy venkova slouží jako dlouhodobá rozpočtová prognóza. Je to výhled investičních akcí v delším časovém horizontu obce. V šesté kapitole je provedena analýza obce Hvozdná v posledních čtyřech letech, přehled příjmů a výdajů, podíl investic a úvěrové zatížení do dalších let. Na základě provedené analýzy jsou v sedmé kapitole vybrány ty dotace, které

navazují na stanovené priority obce. Jsou doporučeny zastupitelstvu obce k projednání a k přípravě žádostí o dotace.

Závěr bakalářské práce, na základě provedené analýzy, vyhodnocuje hospodaření obce v minulých letech, současný stav zadlužení a shrnuje získané informace.

Při zpracování bakalářské práce budu vycházet z teoretických znalostí získaných během bakalářského studia. Zdrojem informací je odborná literatura, internet a účetní výkazy obce. Cíl práce je vyhledání a doporučení vhodných dotačních titulů pro obec Hvozdnou.

I. TEORETICKÁ ČÁST

2 ÚZEMNÍ SAMOSPRÁVA

2.1 Obec

Obec je základní územní jednotkou státu. Tvoří ji obyvatelstvo, které společně užívá vymezené území (katastrální území) a které má právo na samosprávu, zakotvené v ústavě. V demokratických zemích má obec postavení **územního samosprávného společenství, nestátního subjektu**.

V právním smyslu je obec vymezena třemi základními znaky. Jsou to:

- území,
- občané s trvalým či přechodným pobytem, občané s čestným občanstvím obce, právnické osoby a podnikatelé se sídlem na území obce nebo s provozovnou na území obce a další fyzické a právnické osoby, např. vlastníci nemovitostí na území obce,
- samospráva veřejných záležitostí v hranicích obce (na katastrálním území obce).

[7]

Obec jako základní stupeň územní samosprávy je ze zákona vybavena nezávislými kompetencemi, pravomocemi a odpovědností při zajišťování úkolů, které jsou jí svěřeny. Jde zejména o zabezpečování vymezeného okruhu veřejných statků pro své občany. Přihlíží se přitom na místní zvláštnosti ve vývoji, zájmy a preference obyvatel dané lokality.

Obec má vlastní majetek, se kterým také samostatně hospodaří. Majetek obce by měl být využíván účelně a hospodárně.

Obec povinně vede účetnictví a to podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů.

Obec se ve svém hospodaření řídí zákonem č. 250/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech územních rozpočtů.

2.2 Příspěvkové organizace obcí

Obec může k plnění svých úkolů v oboru své působnosti zřizovat příspěvkové organizace, které hospodaří s rozpočtovými prostředky od zřizovatele. Mají charakter právnických osob a zapisují se do obchodního rejstříku.

Bývají založeny za účelem:

- hospodárného využívání majetku obce,
- k zabezpečení veřejně prospěšných činností.

Jsou zakládány pro takové činnosti, které jsou zpravidla neziskové a jejichž rozsah, struktura a složitost vyžadují samostatnou právní subjektivitu.

Obec jako zřizovatel vydává o vzniku příspěvkové organizace zřizovací listinu a provádí také kontrolu hospodaření této své organizace.

Zřizovatel poskytuje příspěvek na provoz své příspěvkové organizaci zpravidla v návaznosti na výkony nebo jiná kritéria jejich potřeb.

Příspěvková organizace hospodaří s peněžními prostředky přijatými z rozpočtu zřizovatele a také s prostředky, které získá vlastní činností. Dále hospodaří s prostředky svých fondů, s peněžními dary od fyzických nebo právnických osob.

[2]

3 ROZPOČET OBCE

Nejdůležitějším nástrojem pro zajištění činnosti územní samosprávy je její územní rozpočet. Jedná se o decentralizovaný peněžní fond, který se tvoří, rozděluje a používá primárně na principu nenávratnosti, nedobrovolnosti a neekvivalence. Z účetního hlediska je bilancí, která bilancuje příjmy a výdaje. Rozpočet je důležitým rozpočtovým plánem na rozpočtové období – kalendářní rok. Dále je nástrojem municipální politiky na úrovni územní samosprávy a slouží ke splnění volebních programů. Je důležitým nástrojem prosazování lokálních a regionálních zájmů a preferencí obyvatelstva daného území, nástrojem financování potřeb lokálního a regionálního veřejného sektoru a nástrojem řízení.

[7]

Sestavování návrhu územního rozpočtu, jeho projednávání a schvalování, plnění rozpočtu a průběžná a následná kontrola plnění rozpočtu tvoří etapy **rozpočtového procesu**, který je delší než jedno rozpočtové období, zpravidla 1,5 – 2 roky.

Při sestavování každého veřejného rozpočtu se dodržují rozpočtové zásady. Měl by být sestaven reálně, tzn. jak plánovaný objem příjmů, tak plánovaný objem výdajů, aby byl splnitelný. Rozpočet obce by měl být dlouhodobě vyrovnaný.

Příjmy a výdaje se podrobně a závazně člení dle rozpočtové skladby (klasifikace). Je to systematické, jednotné a přehledné třídění, které umožňuje analyzovat příjmy a výdaje za pomoci využívání třídění.

Druhové třídění je základním systémem třídění v rozpočtové skladbě. Třídí operace do tří základních okruhů:

- příjmy
- výdaje
- financování.

Příjmy představují nenávratná inkasa, nezahrnují však ta inkasa, kterými se přijímají vypůjčené finanční prostředky (návratné výpomoci, půjčky, úvěr apod.) Příjmy se dělí na dvě základní podskupiny, a to *vlastní příjmy*, jak běžné, tak kapitálové, a *přijaté dotace*. Vlastní příjmy tvoří zejména příjmy z daní a poplatků a patří sem i převody vlastních fondů hospodářské činnosti. Podíl vlastních příjmů na celkových příjmech se nazývá míra

samofinancování obcí. V ČR se udává míra samofinancování obcí až 80 %. Druhou největší příjmovou položkou jsou dotace ze státního rozpočtu a státních fondů.

Příjmy se začlení do čtyř tříd:

Třída 1. Daňové příjmy,

Třída 2. Nedaňové příjmy,

Třída 3. Kapitálové příjmy,

Třída 4. Přijaté dotace,

s dalším podrobnějším členěním.

Výdaje jsou nenávratné platby a poskytované návratné půjčky za účelem realizace rozpočtové politiky v členění na *běžné a kapitálové*. Do výdajů nejsou zahrnovány tyto položky: úmor jistiny úvěrů, převody finančních prostředků na vkladový účet za účelem dosažení úrokového výnosu, splátky dluhopisů, půjčky poskytované jiným subjektům, nákup akcií a dluhopisů za účelem zhodnocení dočasně volných finančních prostředků.

Výdaje se člení do tříd:

Třída 5. Běžné výdaje,

Třída 6. Kapitálové výdaje,

s dalším podrobnějším členěním.

V roce 2005 byl podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obcí asi 30 %.

Zvláštní postavení má:

Třída 8. **Financování.**

Financujícími operacemi, které třídí třída 8, se rozumí přijetí finančních prostředků návratné povahy související s likviditou. Řízením likvidity je i ponechání volných finančních prostředků na vlastních depozitních účtech u bank.

Druhové třídění umožňuje odlišit třídy (jednomístný číselný kód), seskupení položek (dvoumístný kód), podseskupení položek (třímístný kód) a jednotlivé položky příjmů a výdajů (čtyřmístný kód). To znamená u každé třídy podrobné členění:

Třída → podseskupení položek → seskupení položek → jednotlivé položky

Číselná identifikace v rozpočtové skladbě je s využitím výpočetní techniky velmi přehledná a dovoluje souměřitelnost jednotlivých položek rozpočtu a také srovnatelnost rozpočtů mezi obcemi.

Za hospodaření s rozpočtovými prostředky obce odpovídá obecní zastupitelstvo a v průběhu roku plnění rozpočtu kontroluje.

Na závěr roku obec sestavuje **závěrečný účet**, který podává informace o skutečných příjmech a skutečných výdajích, jak byly čerpány a tvořeny fondy, součástí závěrečného účtu je vyúčtování finančních vztahů k organizacím v její působnosti. Závěrečný účet schvaluje zastupitelstvo a své hospodaření obec předkládá k přezkoumání krajskému úřadu.

Pro zkvalitnění hospodaření obce je nutné publikovat rozpočet i závěrečný účet obce. Musí se dodržovat rozpočtová zásada publicity a pravidelně seznamovat občany s hospodařením. Každý občan má právo vědět, jak se s rozpočtovými prostředky hospodaří, na co se vydávají.

[6,7]

4 DOTAČNÍ TITULY

4.1 Vymezení pojmu a členění.

Dotací se rozumějí peněžní prostředky z rozpočtů centrální úrovně (ze státního rozpočtu, státních fondů), z rozpočtů územní úrovně (z rozpočtu a fondů kraje, z rozpočtu a fondů statutárních měst městským obvodům a městským částem), ze zahraničí (např. ze strukturálních fondů Evropské unie).

Jedná se o nenávratně poskytnuté prostředky, za které neexistuje „protiplnění“. Nenávratné jsou v tom smyslu, že pokud příjemce splní podmínky, za kterých mu byly poskytnuty, nevzniká mu vůči poskytovateli žádný závazek. Příjmy v podobě dotace ze státního rozpočtu a státních fondů tvoří neopominutelnou část příjmů obecního rozpočtu a budou ji tvořit i v nejbližších letech, neboť žádná obec není a ani v nejbližší době nebude plně finančně soběstačná.

Dotace lze členit z různých hledisek, která lze kombinovat. Hlavní rozlišení je, zda jsou poskytovány do běžných rozpočtů (běžné dotace) či do kapitálových rozpočtů (kapitálové dotace) nebo zda se mají či nemají podmiňovat finanční spoluúčastí příjemce dotace. Dotace bez spoluúčastí je obecnou, neúčelovou dotací, dotace se spoluúčastí je účelovou dotací. Dotace ze státního rozpočtu a státních fondů se od roku 2001 poskytují pouze jako účelové dotace.

Běžné účelové dotace se poskytují na takové druhy potřeb

- které územní samospráva zajišťuje na základě přenesené odpovědnosti za zabezpečení požadovaného rozsahu a kvality určité veřejné služby ze státu. Jde zejména o preferované veřejné statky, např. základní školství apod.
- u nichž je nutné zajistit standardní úroveň veřejných statků. Nadstandardní úroveň služeb mohou obce zabezpečit jen tehdy, mají-li dostatečné vlastní finanční prostředky, a to nejen daňové, ale i nedaňové.
- na vyrovnání rozdílů v daňové kapacitě.

Kapitálové účelové dotace jsou většinou nepravidelné jak v čase, tak i v prostoru. Jejich čerpání je vázáno jen na financování akce, na kterou byly poskytnuty. Poskytují se

zálohově a podléhají po ukončení rozpočtového roku vyúčtování. Na poskytnutí dotace není právní nárok a ani není zaručeno, že poskytnutí další dotace bude pokračovat i v dalších letech. Při poskytnutí dotace se převážně vyžaduje určitá finanční spoluúčast žadatele a to dle podmínek, které si stanoví poskytovatel. Poskytují se na investiční výstavbu, která lépe umožní uspokojovat místní většinou upřednostňované veřejné statky (např. školy), či na investice přesahující svým významem danou lokalitu, kdy užitek z nich mají i další uživatelé, nejen místní (např. silnice), nebo na realizaci určitých programů státu. Nevyužité dotace tohoto druhu se vracejí do rozpočtu, ze kterého byly poskytnuty.

Protože jsou dotace nástrojem přerozdělování finančních zdrojů, je třeba respektovat i spravedlnost v tomto směru. Poskytování dotací se uskutečňuje proto na základě splnění určitých kritérií rozdělování, která jsou zakotvena v zákoně o rozpočtových pravidlech a zákoně o státním rozpočtu na příslušný rok.

Kritéria pro objektivní distribuční systém dotací by měla respektovat určité zásady:

- měla by být snadno zjistitelná v daném čase a v každém územním celku,
- objektivně vyjádřitelná v lehce měřitelných jednotkách bez potřeby dodatečného rozhodování,
- neměla by být citlivá na vliv místní politiky a příliš závislá na cyklických změnách, měla by však zohledňovat objektivní změny v čase, vybraná kritéria by měla být v určitém časovém období neměnná,
- neměla by být příliš detailní, aby soubor kritérií nebyl příliš rozsáhlý, obtížně kontrolovatelný, aby jejich využívání bylo spojeno s co nejnižšími administrativními náklady.

[1]

4.2 Možnosti podpor

Dotace ze státního rozpočtu jsou poskytovány prostřednictvím ministerstev a jejich fondů. Pro obec Hvozdnou je dále poskytovatelem dotací Zlínský kraj. Cenné informace, jaké dotační tituly jednotlivá ministerstva a kraj nabízí, jsou na jejich webových stránkách. Jednotlivá ministerstva mají na svých webových stránkách zveřejněny příslušné dotační tituly v jednotlivých letech. Zaměřila jsem se na Ministerstvo pro místní rozvoj,

Ministerstvo zemědělství, Ministerstvo životního prostředí a Státní fond životního prostředí ČR a Zlínský kraj.

Fondy Evropské unie nemají dotační tituly zaměřené pro malé obce a podporu jejich financování. Z programu PHARE je pro města a obce ČR určen Fond soudržnosti. Poskytuje prostředky na velké investiční projekty v sektorech životního prostředí a dopravy (transevropské dopravní sítě). Dotace z EU jsou dosažitelné pro kraje, města či svazky obcí. Dále pro příhraniční obce jsou určeny Programy Iniciativy Společenství určené pro rozvoj příhraničních měst a obcí v oblastech cestovního ruchu, ochrany přírody a podpory integrace trhu práce apod.

[16]

Zlínský kraj na svých internetových stránkách má velmi přehledně zpracovány dotace a poskytované granty. Tento odkaz je uveden přímo v hlavním menu. Jsou zde přehledně zpracovány již poskytnuté dotace a uvedeni jejich příjemci. Dále uvádí všechny aktuálně nabízené tituly i s určením data pro předkládání žádostí, informacemi pro žadatele a formulářem žádosti. Mnohé stránky ministerstev jsou pro vyhledávání nabízených titulů velmi nepřehledné. Často dotační tituly uvádí na více místech. Některá ministerstva dotační tituly vydávají v brožurách, kde uvádí všechny nabízené tituly. Až u každého titulu je uvedeno, kdo může být jeho příjemcem. Není umožněna rychlá orientace pro koho jsou dotace určeny.

4.3 Poskytovatelé podpor

Ministerstvo pro místní rozvoj má přehledně zpracovanou brožuru “Přehled programů rozvoje v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ČR”, kde jsou uvedeny dotační programy a tituly poskytované ministerstvem. Toto ministerstvo nabízí nejvíce podpor pro rozvoj obcí. Jsou zde zahrnuty oblasti jako:

- Podpora regionálního rozvoje
- Státní program podpory cestovního ruchu
- Podpora rozvoje bydlení ...

Brožura je aktualizována v případě nabídky nové podpory během kalendářního roku.

[16]

Ministerstvo zemědělství na svých stránkách v sekci vodní hospodářství nabízí tyto tituly využitelné i pro obce:

- Podpora na obnovu, odbahnění a rekonstrukci rybníků a vodních nádrží
- Program pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací

[17]

Ministerstvo životního prostředí v rámci svého fondu Státní fond životního prostředí České republiky nabízí několik oblastí podpor, které jsou vymezeny technickými a především ekologickými podmínkami. Jsou rozděleny do několika oblastí:

- Oblast ochrany vod
- Oblast ochrany ovzduší
- Program péče o přírodní prostředí, ochrana a využívání přírodních zdrojů
- Program podpory environmentalního vzdělávání a osvěty

Pro dosažení těchto zdrojů podpor je nutné při realizaci opatření využívat především ekologicky šetrné výrobky. V každé oblasti je uvedeno několik programů.

[13,18]

Zlínský kraj aktuálně poskytuje čtrnáct dotačních titulů určených nejen obcím. Jedná se například o následující programy:

- Podprogram na podporu zpracování územních plánů obcí na území Zlínského kraje
- Podprogram na podporu obnovy venkova
- Podprogram Programového fondu – Vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje
- Podprogram na podporu integrace romské komunity
- Podprogram pro nestátní neziskové organizace v oblasti prevence patologických jevů v roce 2006
- Přímá dotace na činnost z Programového fondu na rok 2006 v oblasti sociálních služeb
- Fond kultury Zlínského kraje

- Fond mládeže a sportu Zlínského kraje

[15]

4.3.1 Podpora obnovy venkova 2006

Snad nejadresnější formou pomoci malým obcím je “Program na podporu obnovy venkova 2006”. Trvání podprogramu je víceleté a každoročně je uvolňována částka na pokrytí potřeb z rozpočtu Zlínského kraje. Tento program vychází z původního “Programu obnovy vesnice”, který podporoval obnovu a rozvoj venkova již od roku 1991. Od roku 1999 je realizován jako “Program obnovy venkova”. Původně byl v kompetenci Ministerstva pro místní rozvoj a od roku 2004 přešla obnova venkova do kompetence krajů a ve Zlínském kraji je realizován formou podprogramu. Pro menší obce je významným nástrojem jejich dalšího rozvoje. Cílem podprogramu je obnova a zachování specifických hodnot venkovského prostoru podporou projektů směřujících k obnově a údržbě obecního majetku a zařízení, eventuálně výstavbě nových objektů, revitalizace starých objektů, obnově veřejných prostranství včetně péče o veřejnou zeleň, zlepšení technického stavu místních komunikací, zvýšení osvěty v oblasti venkova a propagace venkova, zajištění rozvojových programů venkova, partnerství obcí. Podprogram se člení na 5 dotačních titulů:

- **Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti eventuálně výstavba nových objektů** (radnice, školy, mateřské školy, tělovýchovná zařízení, kulturní zařízení, zdravotnická zařízení, hasičské zbrojnice, požární nádrže, hřbitovy apod.). Forma pomoci až 40 % dotace a až 30 % návratné finanční výpomoci. Určeno pro obce.
- **Úprava veřejných prostranství včetně obnovy zeleně a zřizování veřejné zeleně.** Forma pomoci až 40 % dotace a až 30 % návratné finanční výpomoci. Určeno pro obce.
- **Rekonstrukce místních komunikací, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, výstavba cyklistických a pěších stezek, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení, rekonstrukce veřejného rozhlasu.** Forma pomoci až 40 % dotace a až 30 % návratné finanční výpomoci. Určeno pro obce.

- **Projekty obcí na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice** (školení, semináře, náklady spojené s provozem školy obnovy venkova). Forma pomoci až 70 % dotace. Určeno pro obce a svazky obcí.
- **Integrované projekty venkovských mikroregionů** (např. propojení obnovy občanské vybavenosti a technické infrastruktury s aktivní politikou zaměstnanosti, podpora malého a středního nezemědělského podnikání, podpora zemědělského podnikání s péčí o krajinu). Forma pomoci až 50 % dotace. Je určeno pouze pro svazky obcí.

Podmínkou u obcí je obec do 1000 obyvatel. Celková částka v návrhu rozpočtu Zlínského kraje pro rok 2006 je 39.450.000,- Kč (v roce 2005 byla rozdělena částka 31.020.842,- Kč). Maximální částka podpory na jeden projekt je 600.000,- Kč. Minimální částka podpory na jeden projekt je 50.000,- Kč, u posledního projektu 200.000,- Kč. Návratná finanční výpomoc je s nulovým úrokem a dobou splatnosti dva roky.

[15]

4.3.2 Vodohospodářská infrastruktura

V současné době jsou ze státních prostředků poskytovány na odkanalizování a čištění odpadních vod dotace prostřednictvím Ministerstva zemědělství a Státního fondu životního prostředí, zvýhodněny jsou však obce o velikosti 2 000 – 10 000 obyvatel. Obdobná situace je i v získávání dotací na zásobování obyvatel pitnou vodou. Menší obce do 2 000 obyvatel nemají tedy prakticky žádnou možnost získání finanční podpory na zásobování pitnou vodou a odkanalizování ze státních prostředků. Proto vyhlásil Zlínský kraj podprogram Vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje. Minimální částka podpory na realizaci stavby je 500.000,- Kč a maximální částka podpory u obcí či svazku obcí s počtem obyvatel 501 – 2 000 do výše 10,0 mil. Kč. Lze ještě poskytnout maximální částku podpory z tohoto podprogramu na vypracování projektové dokumentace 500.000,- Kč. Podpora nesmí přesáhnout 70 % celkových předpokládaných nákladů na vypracování projektové dokumentace pro stavební řízení nebo na realizaci stavby. Zbývající část je financována z vlastních nebo jiných zdrojů.

V případě vodovodů jsou preferovány žádosti, které:

- řeší zásobování pitnou vodou území, kde se opakovaně projevují nedostatky pitné vody z důvodu sucha

- řeší zásobování pitnou vodou území, kde se projevují nedostatky v kvalitě pitné vody
- řeší návaznost na již zrealizovanou etapu výstavby vodovodní sítě.

V případě kanalizací jsou preferovány žádosti, které:

- přispějí ke zlepšení jakosti vody ve vodním toku a stavu životního prostředí
- řeší odstranění zdroje znečištění bezprostředně ohrožující maloplošná zvláště chráněná území a chráněné krajinné oblasti a které povedou k odstranění zdrojů znečištění ohrožující ochranná pásma vodních zdrojů
- budou realizovány v povodí významných vodních toků a v chráněných oblastech akumulace vod
- zajistí vysoký pozitivní dopad na vodní tok, do něhož jsou odpadní vody vypouštěny
- jsou v souladu se schváleným Plánem rozvoje vodovodů a kanalizací Zlínského kraje.

Účelem poskytnutí dotací ve Zlínském kraji má být zvýšení efektivnosti a kvality dodávky pitné vody a snížení znečištění životního prostředí odpadními vodami.

II. ANALYTICKÁ ČÁST

5 CHARAKTERISTIKA OBCE HVOZDNÁ

5.1 Základní údaje

Oficiální název:	Obec Hvozdná
Sídlo:	763 11 Hvozdná 210
Oficiální www stránky:	http://www.hvozdna.cz
E-mail:	podatelna@hvozdna.cz
Telefon:	577901017
IČO:	00283991
DIČ:	CZ00283991
ID obce:	5031
ZUJ	585289
Počet obyvatel	1080
Z toho v produktivním věku:	551
Průměrný věk:	37,8
Výměra:	735 ha
Kraj:	Zlínský
Pošta:	Ne
Škola:	Ano
Zdravotnické středisko:	Ne
Policie:	Ne
Kanalizace:	Ano
Voda:	Ano
Plyn:	Ano

5.2 Orgány obce

5.2.1 Zastupitelstvo obce

Zastupitelstvo je kolektivní volený orgán obce. Jednání zastupitelstva obce jsou ze zákona veřejná. Zastupitelstvo obce Hvozdná má 10 členů:

Bednaříková Ludmila	Ing. Linek Pavel
Gavenda Štěpán	Lošťáková Šárka
Juřík Antonín	Ing. Peterková Jana
Juříková Olga	Říha Josef
MUDr. Kacr Pavel	Strnadel Jaroslav

5.2.2 Rada obce

Rada je výkonným orgánem obce. Ze své činnosti se dle zákona zodpovídá zastupitelstvu. Počet členů rady je vždy lichý. Jednání rady obce jsou neveřejná. Starosta je jediným uvolněným členem ve Hvozdné. Je představitelem obce a zastupuje obec navenek, uznává se za statutární orgán obce. Rada obce Hvozdná má 5 členů. Tvoří ji starosta, místostarosta a tři členové:

Válek Miroslav	starosta
Vrlová Karla	místostarosta
Bednařík Jindřich	člen
Ing. Sovadina Miroslav	člen
Voráč František	člen

5.2.3 Komise

Komise jsou iniciativními a poradními orgány rady obce, které mohou předkládat návrhy a náměty. Obec Hvozdná má tyto komise:

- finanční komise
- kontrolní komise
- komise výstavby
- komise zemědělská a pro životní prostředí
- kulturní komise školská a sociální

5.2.4 Obecní úřad

Obecní úřad Hvozdná je tvořen starostou, místostarostou, dále má čtyři pracovníky v trvalém pracovním poměru. Jsou to administrativní pracovníce, ekonomka obce, uklízečka a pracovník údržby. Je to zaměstnanec, který se stará o veřejnou zeleň, úpravu obce, opravu obecního majetku apod.

5.3 Příspěvková organizace obce Hvozdná

Obec Hvozdná je zřizovatelem příspěvkové organizace „Základní škola a Mateřská škola Hvozdná, okres Zlín, příspěvková organizace“. Základní škola zajišťuje výuku dětí od první do páté třídy.

Stát poskytuje prostřednictvím krajských úřadů roční příspěvek na každého žáka na úhradu neinvestičních nákladů a rovněž hradí část nákladů na školní pomůcky a veškeré mzdové náklady pedagogických i nepedagogických pracovníků školy. Obec poskytuje škole příspěvky na její činnost. Škola jako samostatná účetní jednotka s penězi hospodaří. Obec každoročně projednává výsledek hospodaření školy a stanoví příspěvek na další rok.

5.4 Historie

První písemná zmínka o obci Hvozdná se traduje od roku 1446, ale podle některých záznamů již v roce 1413 osídlovali místa okolo potůčku Korábek první obyvatelé. Proč opustili svá původní sídliště a přestěhovali se do míst dnešní Hvozdné, nevíme. Jiné údaje svědčí o tom, že osada byla obydlena v roce 1425. V zemských knihách nacházíme zmínku o Hvozdné o něco později, v roce 1438, kdy je obec poprvé jmenována v darovací listině pana Alberta ze Štemberka.

Hvozdná patřivala k panství lukovskému a prožívala s ním dobré i zlé. Za třicetileté války žilo v obci jen 28 rodin dnes už zaniklých jmen. Ještě v roce 1667 bylo z 23 usedlostí jen deset obydlených. Tentokrát nastala i výměna rodů. Do té doby je možno sledovat stopu nejstaršího příjmení v obci – Lukešů. Po něm jsou Hvozdenští, rod dědičných fojtů, kteří přijali příjmení podle názvu obce.

[14]

5.5 Současnost

Obec Hvozdná se rozkládá dvanáct kilometrů severovýchodně od krajského města Zlína. Zeměpisná a výšková poloha je určena 302 metrů nad mořem na dolním konci obce a 342 metrů nad mořem na horním konci obce zvaném Osmek. Severní částí obce prochází rozvodnice potoků Ostratky a Hvozdenského potoka. Značný výškový rozdíl má za následky, že při prudkých lijácích dochází k zaplavení dolní části obce.

V okolí obce jsou dva rybníky. Jeden 2,5 ha, druhý 4 ha, sloužící k rekreaci a především rybolovu. V blízkosti jsou pole, která z velké části obhospodařuje ZOD Delta Štípa. Za touto obdělávanou půdou jsou kolem dokola lesy. V západní části obce jsou v těchto lesích značené turistické stezky a stezky pro cykloturistiku.

V roce 1996 obec poprvé získala titul a modrou stuhu „Vesnice roku – region střední Morava – za společenský život v obci“. V roce 2002 podruhé získala stejné ocenění v rámci Zlínského kraje.

Díky dobré spolupráci obce a občanských sdružení, ale především díky iniciativě samotných občanů je ve Hvozdné bohatý společenský život.

Kulturní život v obci byl vždy spojován s ochotnickým divadlem. Kroužek divadelních ochotníků ve Hvozdné vznikl v roce 1909 a je součástí kulturního života v obci doposud.

Vlastní divadelní představení, práce s mládeží, pořádání kulturních akcí, reprezentace obce na mnoha divadelních soutěžních přehlídkách, to je jen část činnosti divadelních ochotníků. Tradicí jsou divadelní představení v přírodě a pořádání krajské přehlídky dětských divadelních souborů a souborů hrajících pro děti „Hvozdenký měsíc plný pohádek“ s doprovodným programem.

TJ Sokol Hvozdná, Volné výtvarné sdružení „Valašský názor“, Sbor dobrovolných hasičů Hvozdná, Český svaz chovatelů ZO Hvozdná, Myslivecké sdružení Hvozdná, Český zahrádkářský svaz ZO Hvozdná, ASPV Hvozdná, Klub důchodců Hvozdná to jsou další spolky v obci. Popisovat jejich činnost a aktivity pro občany v této práci nelze. Jejich činnost je tak obsáhlá, že by zabrala na samostatnou knihu. Chci tím jen ukázat bohatost kulturního a sportovního vyžití pro každého občana Hvozdné.

[14]

5.6 Místní program obnovy venkova

Tento program byl zpracován a schválen zastupitelstvem obce pro období 2002 –2006. Je zaměřen na rozvoj kulturního a společenského života v obci, ale především má sloužit jako dlouhodobý plán investičního rozvoje obce.

Z oblasti rozvoje kulturního a společenského života obce si klade zastupitelstvo za úkol dlouhodobou a intenzivní podporu všem občanským sdružením při jejich činnosti.

V oblasti investiční obnovy a výstavby vychází z potřeb občanů a potřeb obce. Jedná se především o občanskou vybavenost a technickou infrastrukturu. Je sestaven jako rámcový plán s vymezením určitých priorit. Problémem však je nedostatek finančních prostředků. Zastupitelstvo si stanovilo, že bude upravovat změny priorit při možnosti získání účelových dotací na konkrétní akce.

Největší akce plánované na toto období, které ještě nebyly uskutečněny či dokončeny:

- Rozšíření vodovodní sítě v obci (náklady asi 19,3 mil. Kč)
- Oprava a odbahnění rybníka Angalaška (7,5 mil. Kč)
- Suché poldry nad rybníkem (4,9 mil. Kč)
- Oprava kanalizace a obchvat rybníka (2,75 mil. Kč)
- Oprava budovy školy – zateplení, výměna oken (2,4 mil. Kč)

- Oprava budovy OÚ – zateplení, výměna oken (1 mil. Kč)
- Úprava a oprava místních komunikací (4,3 mil. Kč)
- Multifunkční datová síť – oprava sítě kabelové televize a internet (4,4 mil. Kč)

Jak je vidět z objemu plánovaných finančních prostředků, není možné všechny akce uskutečnit ve zbývajícím roce 2006. Avšak alespoň započítí některých činností, či podání žádostí o dotace s vypracovaným investičním záměrem posune obec blíže ke stanoveným cílům a k lepší spokojenosti občanů. Zbývajících úkolů se stanou podkladem pro tvorbu nového plánu místního rozvoje na další léta. Pokusím se najít v nabízených dotačních titulech ty, které by mohly být využity při spolufinancování výše uvedených akcí.

[11]

6 EKONOMICKÁ ANALÝZA OBCE HVOZDNÁ

Rozpočet je druhým z pilířů, vedle majetku, na kterém stojí hospodaření územního celku. Má pevně stanovenou strukturu jistých příjmů a jistých výdajů. Největší skupinu příjmů rozpočtu obce tvoří vlastní příjmy rozpočtu, z nichž největší jsou daňové příjmy. *Daňové příjmy* dělíme:

- *vylučné*: 100 % daně z nemovitostí a daně z příjmů právnických osob, placená obcí,
- *sdílené*: část daně podle zvláštní sazby, podle počtu obyvatel určité procento z celostátních výnosů daní z příjmu fyzických osob ze závislé činnosti, z příjmů fyzických osob vybíraná srážkou, z příjmů právnických osob, z DPH.

Běžné příjmy obce dále tvoří nedaňové příjmy a to *příjmy z poplatků správních a místních* (ze psů, za komunální odpad, ze vstupného).

Příjmy z dotací jsou třetí částí běžných příjmů a lze je dělit na nárokovatelné dotace a nenárokovatelné dotace. Objem a struktura *nárokovatelných dotací* je schvalována při schvalování zákona o státním rozpočtu a na takto schvalované dotace má obec nárok. Další skupinu dotací, které obec získává na základě žádostí z rozpočtových kapitol některých ministerstev apod., tvoří *nenárokovatelné dotace*.

[7]

Kapitálové příjmy jsou příjmy z prodeje majetku, akcií apod.

Příjmy z ostatních činností tvoří příjmy z pronájmu (pozemků, obchodu a pohostinství, tělocvičny, lékařské ambulance, hřbových míst, hasičské zbrojnice, rybníku...), z lesního hospodářství, kabelové televize, přijaté účelové dary, nájmy v DPS apod.

Mnohé výdaje rozpočtu jsou již předem jisté a při sestavování rozpočtové skladby se s nimi musí počítat. *Běžné provozní výdaje* jsou nejvýznamnější výdajovou složkou obce. Tvoří ji především výdaje na místní zastupitelstvo, činnost místní samosprávy, silnice a místní komunikace, provoz sokolovny, DPS, ambulance, veřejného osvětlení, hřbitova, kabelové televize, kanalizace, vodovodu, dotace spolkům a sdružením, dotace na činnost školy apod. *Investiční výdaje* musí obec pečlivě dlouhodobě plánovat především z hlediska priorit, z hlediska ufinancovatelnosti i z hlediska možnosti dotační politiky. V obci Hvozdná je to především z dlouhodobého hlediska budování nových místních

komunikací, chodníků, rozšiřování vodovodní sítě, kanalizace, opravy a rekonstrukce budov v majetku obce.

Při sestavování rozpočtu nesmíme opomíjet *finanční výdaje*. Především se jedná o splátky bankovních úvěrů a splátky půjček od fyzických osob.

Pro výběr vhodných dotačních titulů pro další rozvoj obce je nutné provést analýzu finančního vývoje obce několika posledních let. Při znalosti současného stavu hospodaření obce a jeho finančního zatížení z minulosti je možné odhadnout výši vlastních zdrojů financování obce do budoucna, které jsou nezbytné při žádosti o dotace. Na základě analýzy zjištěných skutečností lze zodpovědněji obci doporučit možnosti spolufinancování pomocí nabízených dotací.

6.1 Hospodaření obce v jednotlivých letech

6.1.1 Rok 2002

Tab. 1. Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2002

Zůstatek na účtech k 1.1.	4 121 378,82
Daňové příjmy	6 399 336,00
Příjmy z poplatků	243 419,50
Kapitálové příjmy	184 196,00
Příjmy z dotací	8 666 373,00
Příjmy z ostatních činností	1 431 563,99
Příjmy celkem	16 924 888,49
Běžné provozní výdaje	10.473.562,17
Investiční výdaje	8.428.820,00
Splátka úvěru	364 000,00
Výdaje celkem	19 266 382,17
Zůstatek na účtech k 31. 12.	1 779 885,14

Zdroj: účetní výkazy obce

Rok 2002 byl pro obec významný svou investicí. Obec v minulém období zakoupila od Jednoty budovu obchodu a pohostinství a v tomto roce zaplatila poslední splátku úvěru i s úroky ve výši 369.319,82 Kč. Začala budovu přestavovat na Dům s pečovatelskou službou s 10 jednopokojovými byty v půdním prostoru. Obchod a pohostinství zůstaly zachovány. Tato investice si v roce 2002 vyžádala prostředky ve výši 6.642.451,- Kč, poskytnutá dotace činila 6.300.000,- Kč. Obec pokračovala v budování místních komunikací, kanalizace.

6.1.2 Rok 2003

Tab. 2. Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2003

Zůstatek na účtech k 1.1.	1 779 885,14
Daňové příjmy	6 234 282,00
Příjmy z poplatků	272 055,00
Příjmy z dotací	3 055 742,00
Příjmy z ostatních činností	2 194 049,03
Přijatý úvěr	3 000 000,00
Přijaté půjčky od FO	669 000,00
Příjmy celkem	15 425 128,03
Běžné provozní výdaje	8 219 072,60
Investiční výdaje	6 903 656,60
Splátka úvěru	500 000,00
Výdaje celkem	15 622 729,20
Zůstatek na účtech k 31.12.	1 582 283,97

Zdroj: účetní výkazy obce

V roce 2003 obec dokončila výstavbu DPS v částce 4.150.467,- Kč. Na dobudování již nebyla poskytnuta žádná dotace, z vlastních zdrojů by obec již tuto akci nedokončila tak si musela vzít úvěr od ČSOB ve výši 3.000.000,- Kč se splatností na 5 let.

Další významnou položkou bylo provedení úprav kolem DPS, vytvoření nových parkovacích míst, chodníků, bezbariérového vstupu a parčíkové úpravy okolí ve výši 1.236.412,- Kč. Na tuto akci byla poskytnuta dotace 400.000,- Kč.

Bylo nutné pokračovat v plynofikaci obce k nově vybudovaným rodinným domům – 102.045,- Kč. Pokračovalo i rozšiřování kanalizace s výstavbou čerpací stanice – celkem 392.649,- Kč.

Naléhavým problémem se stal vodovod v obci. V důsledku nové zástavby se ocitly mnohé rodiny v letním období minulého roku bez zdroje pitné i užitkové vody. Byl

rozšířen vodovod v částech Záhumení II. a Osmek v částce 1.022.083,- Kč. Na budování vodovodu nebyla poskytnuta dotace. Finance obec řešila půjčkou od místních občanů ve výši 669.000,- Kč.

V tomto roce proběhla první splátka úvěru od ČSOB – 500.000,-Kč.

6.1.3 Rok 2004

Tab. 3. Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2004

Zůstatek na účtech k 1.1.	1 582 283,97
Daňové příjmy	7 498 010,00
Příjmy z poplatků	256 430,00
Příjmy z dotací	6 531 157,00
Příjmy z ostatních činností	3 135 715,92
Přijaté půjčky od FO	1 444 750,00
Příjmy celkem	18 866 062,92
Běžné provozní výdaje	9 806 041,27
Investiční výdaje	7 374 833,00
Splátka úvěru	750 000,00
Splátka půjček od FO	634 000,00
Výdaje celkem	18 564 874,27
Zůstatek na účtech k 31.12.	1 883 472,62

Zdroj: účetní výkazy obce

Nejvýznamnější investicí byla výstavba komunikace a chodníku v nově vzniklé lokalitě „Háj“ v celkové částce 3.019.515,- Kč. Na tuto investici byla poskytnuta dotace 1.900.000,- Kč. Dále 1.000.000,- Kč činila půjčka od občana na tuto akci.

Další velkou investicí bylo postupné budování kanalizace v obci. V roce 2004 obec dostala na budování kanalizace 1.679.457,-Kč. Část nákladů byla hrazena z poskytnutých půjček fyzických osob – 444.750,- Kč. Celkové náklady na kanalizaci činili v tomto roce 3.023.552,- Kč.

Rozpočet byl zatížen další splátkou úvěru – 750.000,- Kč a splátkami půjček od fyzických osob ve výši 634.000,- Kč.

6.1.4 Rok 2005

Tab. 4. Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2005

Zůstatek na účtech k 1.1.	1 883 472,62
Daňové příjmy	8 317 574,00
Příjmy z poplatků	408 149,00
Příjmy z dotací	2 869 592,00
Příjmy z ostatních činností	2 043 805,05
Příjmy celkem	13 639 120,05
Běžné provozní výdaje	7 056 879,09
Investiční výdaje	5 452 650,70
Splátka úvěru	750 000,00
Splátka půjček od FO	324 000,00
Výdaje celkem	13 583 529,79
Zůstatek na účtu k 31.12.	1 939 062,88

Zdroj: účetní výkazy obce

V tomto roce začala velká investiční akce oprava a odbahnění rybníka Angalaška v majetku obce, s vybudováním nového kanalizačního obchvatu. V roce 2005 bylo proinvestováno 3.509.917,-Kč. Poskytnutá dotace činila 2.645.000,- Kč.

Pokračovalo se ve výstavbě komunikace s novou kanalizací, plynovodem a vodovodem 1.268.117,- Kč.

Proběhla oprava budovy školy v částce 202.736,- Kč.

Obec podpořila budování víceúčelového hřiště v areálu TJ Sokol Hvozdná částkou 260.000,- Kč.

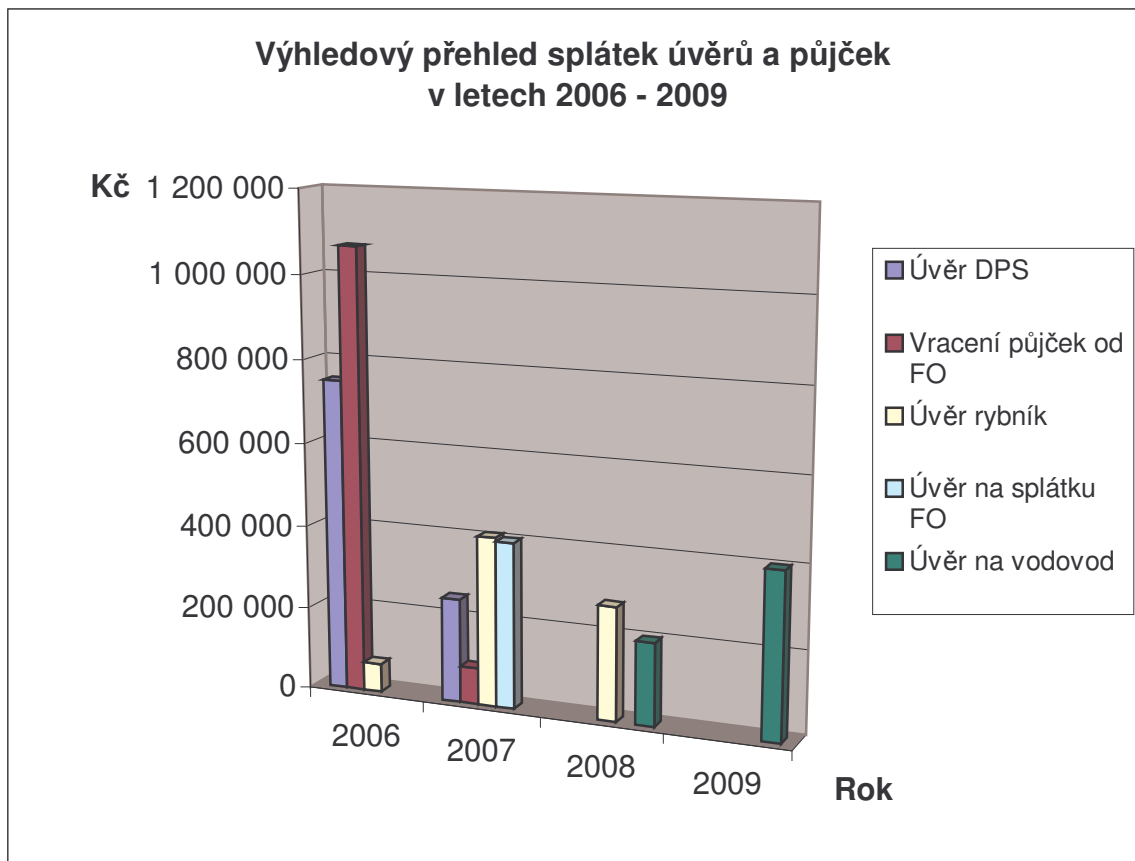
Na splátkách úvěru a půjček bylo zaplaceno 1.074.000 ,- Kč.

6.2 Úvěrové zatížení

Sestavovat splátkový kalendář půjček a úvěru výhledově na další období je v tuto chvíli velmi těžké. Obec počítá s novými úvěry na pokrytí nákladů na odbahnění rybníka a budování vodovodu v obci. I splácení půjček od občanů bude asi nutno řešit úvěrem, aby bylo možno dodržet sjednané termíny splácení.

Budu vycházet ze současné situace, ze schváleného rozpočtu na rok 2006 a ze zadlužení z minulých let.

Graf. 1 Výhledový přehled splátek úvěrů a půjček v letech 2006 – 2009

Zdroj: vlastní

Z úvěru poskytnutém v roce 2003 na dostavbu DPS je nutno v roce 2006 uhradit splátku ve výši 750.000,- Kč a v roce 2007 poslední splátku 250.000,- Kč.

V roce 2006 se dále počítá s vrácením půjček od občanů ve výši 1.068.000,-

Dle schváleného rozpočtu na rok 2006 se počítá s úvěrem na odbahnění rybníka ve výši 750.000,- Kč se splátkami v roce 2006 – 68.000,- Kč, 2007 – 408.000,- Kč, 2008 – 274.000,- Kč.

V rozpočtu na rok 2006 je zahrnut i úvěr ve výši 400.000,- Kč na pokrytí splátky fyzické osobě. Tento úvěr by měl být zcela zaplacen v roce 2007.

Z hlediska dlouhodobého vývoje obec plánuje velmi nákladné rozšíření vodovodní sítě v obci částečně financovat úvěrem. Zde záleží na dalších finančních zdrojích, které budou v budoucnu – dotace, vlastní příjmy, spoluúčast občanů. Předběžně je stanoven úvěr ve výši 4.500.000,- Kč s první splátkou v roce 2008 – 200.000,- Kč, další splátka v roce 2009 – 400.000,-Kč.

Největší úvěrové zatížení je v roce 2006. Pro rok 2007 jsou stanoveny splátky úvěrů a půjček přes 1 mil. korun. Od roku 2008 by se měly pohybovat splátky do výše 500.000,- Kč ročně. Od příštího roku bude nové volební období a bude záležet na novém zastupitelstvu jaké investiční priority zvolí, případně z jakých zdrojů budou financovány.

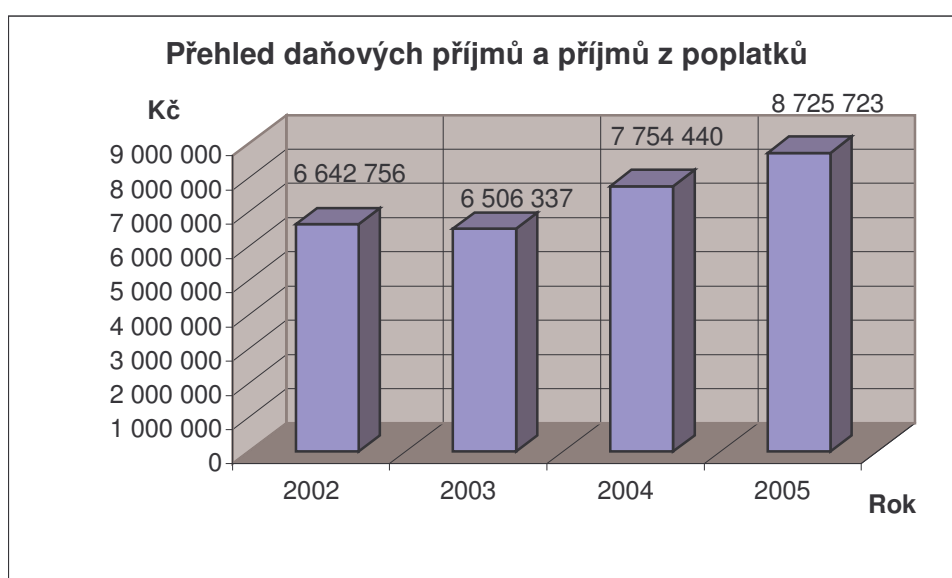
Současný stav zadlužení lze označit za uspokojivý. Mnohé dotační tituly by obec nezískala, kdyby se na projektu nepodílela svými financemi a částečně financemi z úvěrů a půjček. Splátky jsou stanoveny v reálné výši a budou převážně uhrazeny v roce 2006.

6.3 Přehled vývoje příjmů a výdajů v letech 2002 -2005

6.3.1 Přehled příjmů

Pro srovnání čtyřletého časového období je nejnázornější grafické zobrazení.

Graf 2 Přehled daňových příjmů a příjmů z poplatků

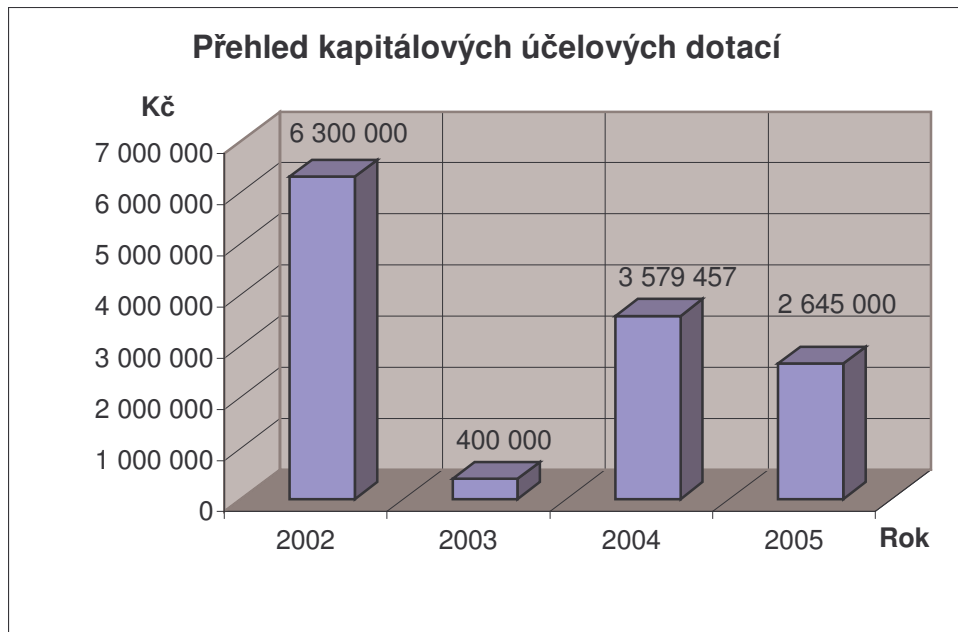
Zdroj: vlastní

Na uvedeném grafu vidíme, že dochází k nárůstu daňových příjmů a příjmů z poplatků. Jen v roce 2003 byl pokles, ale minimální o 3 %. Kromě roku 2003 má vzestupnou tendenci. V roce 2005 došlo k nárůstu o 12,5 %. Takový vývoj lze předpokládat i do dalších let. Při plánování investic můžeme počítat i se zvýšenými prostředky z daní a poplatků.

Dotace, které jsou poskytovány na konkrétní účel, jsou i pro tento účel využívány. U obce Hvozdná se jedná především o dotace na pečovatelskou službu, dotace na SDH, na lesní hospodaření a v roce 2005 z ÚP na dělníka při úklidu sněhu.

Kapitálové dotace jsou poskytovány na předem stanovenou investiční akci. První podmínkou k jejich poskytnutí je podání žádosti o dotaci u příslušného poskytovatele dotace. Dále závisí na poskytovateli dotace, jestli žádosti vyhoví. Jde především o splnění všech předepsaných podmínek a doložení dosažitelnosti dalších finančních zdrojů na akci. I při splnění všech podmínek, nemusí být dotace poskytnuta, pokud žadatelů je více než stanovených peněžních prostředků.

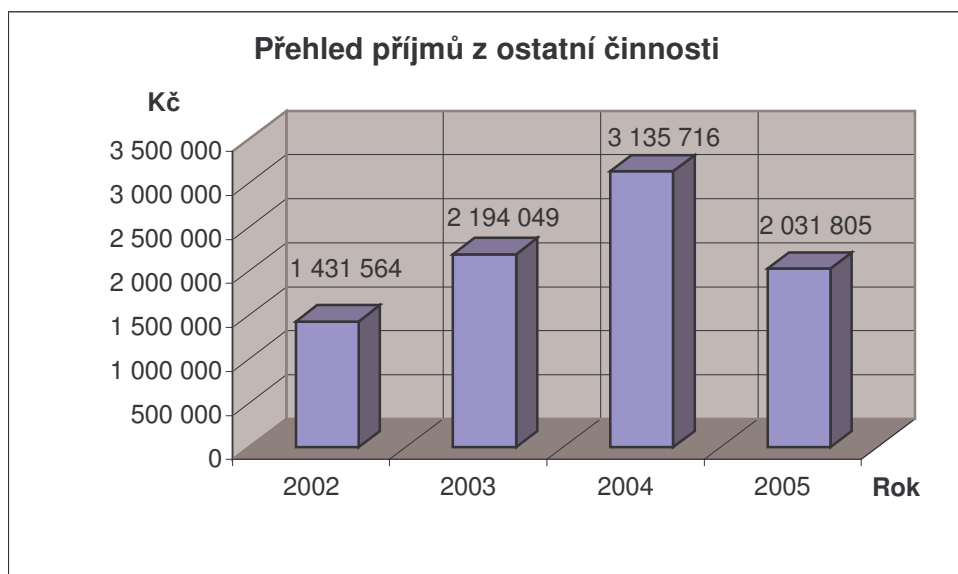
Graf 3 Přehled kapitálových účelových dotací

Zdroj: vlastní

Znázorněná výše dotací v jednotlivých letech je velmi různá. Je obtížné odhadnout výši dotací na příští období. Pro rozvoj obce je nutné využít všech nabízených dotačních titulů od různých poskytovatelů dotací.

Graf 4 Přehled příjmů z ostatní činnosti

Zdroj: vlastní

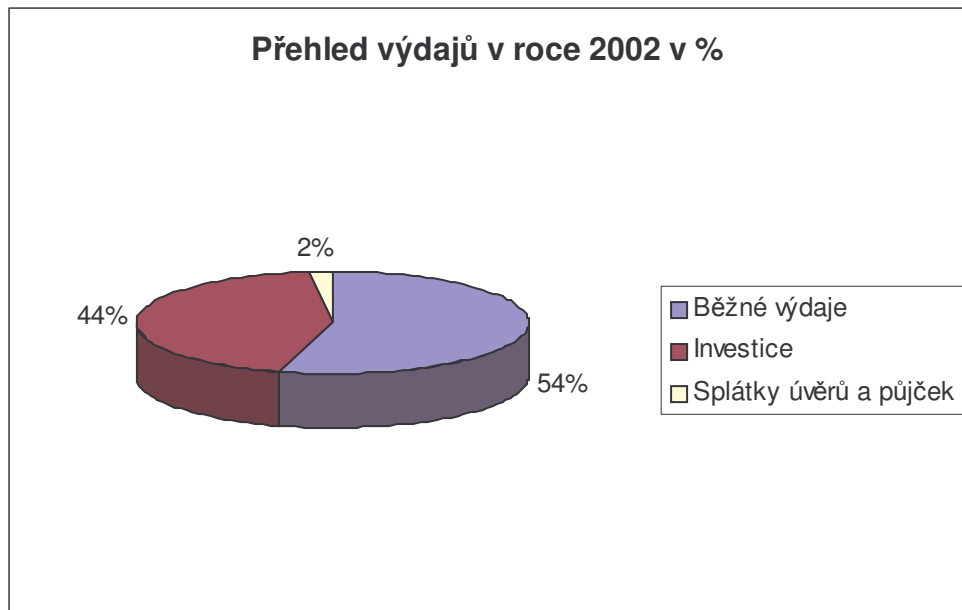
Na příjmech z ostatní činnosti se podílí obec svým hospodařením. Jedná se především o příjem z lesního hospodářství a různých pronájmů. Z grafu je vidět, že jejich výše je v jednotlivých letech velmi různá. V roce 2005 byl nízký příjem z lesního hospodářství, což se podílelo na celkovém poklesu těchto příjmů. Do budoucna se neočekává nárůst těchto příjmů. Jednotlivé příjmy z poplatků a nájmu jsou využívány na krytí výdajů k těmto položkám, nelze z nich financovat investiční akce.

6.3.2 Přehled výdajů

Pro oblast výdajů je podstatné jaký podíl představují kapitálové výdaje na celkových výdajích v jednotlivých letech. Nejpřehledněji o tom vypovídají procentní grafy jednotlivých let. V letech 2002, 2004 a 2005 byl podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obce 40 % a vyšší. Vypovídá to o tom, že obec věnuje investicím značnou pozornost a vyčleňuje na ně značný díl financí v jednotlivých letech. Jen v roce 2003 podíl kapitálových výdajů klesl na 24 %. Bylo to způsobeno velkým investičním projektem v roce 2002 výstavbou domu s pečovatelskou službou a jeho dokončením v roce 2003.

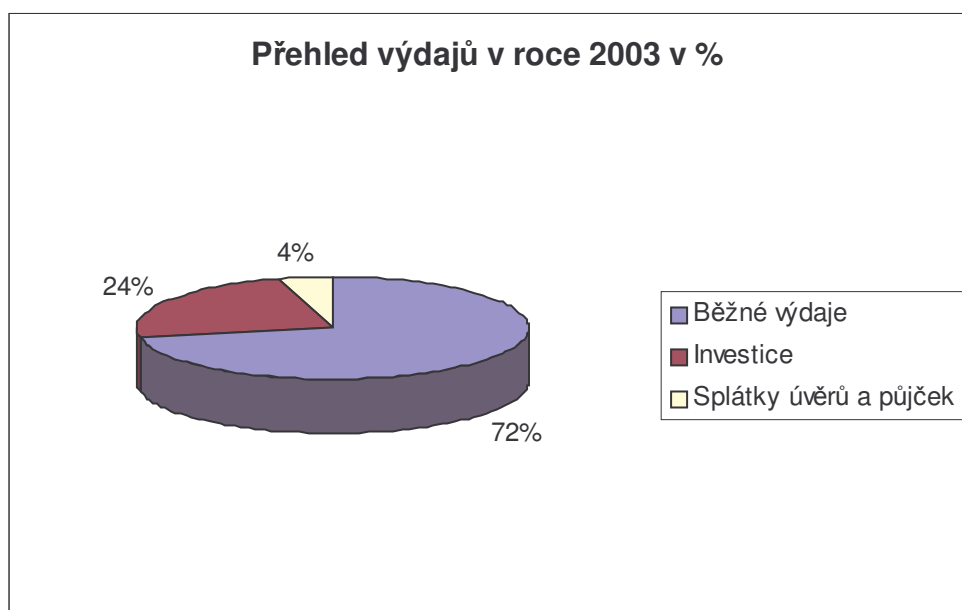
V ČR je podíl kapitálových výdajů na celkových výdajích obcí asi 30 %. Obec Hvozdná má nadprůměrný podíl kapitálových výdajů v porovnání s celorepublikovým průměrem.

Graf 5 Přehled výdajů v roce 2002

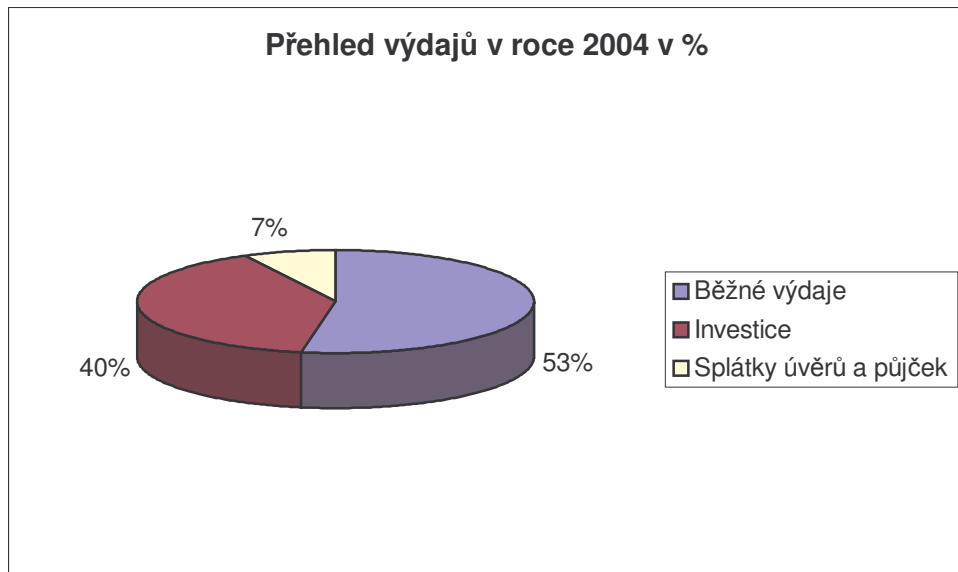
Zdroj: vlastní

Graf 6 Přehled výdajů v roce 2003

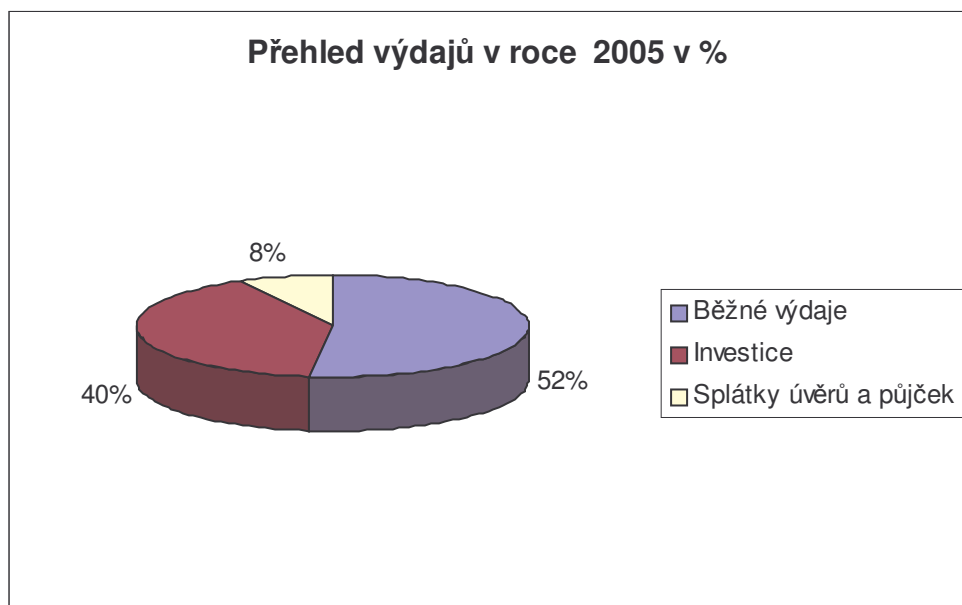
Zdroj: vlastní

Graf 7 Přehled výdajů v roce 2004

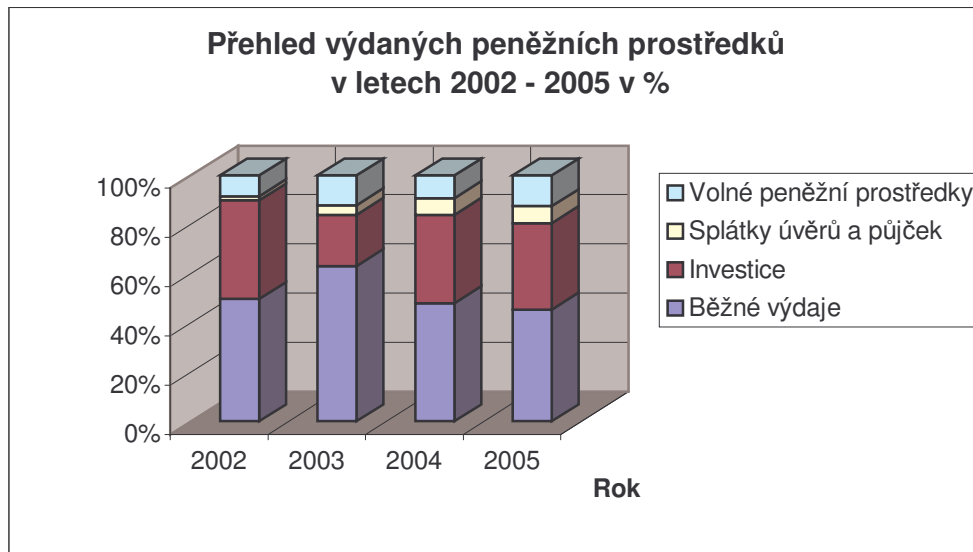
Zdroj: vlastní

Graf 8 Přehled výdajů v roce 2005

Zdroj: vlastní

Graf 9 Přehled vydaných peněžních prostředků v letech 2002 – 2005

Zdroj: vlastní

Hospodaření obce je příznivé. V každém roce je ponechána dostatečná rezerva volných finančních prostředků. Jsou to prostředky, které zůstanou obci na konci roku a se kterými začíná rok nový. Jsou nutným předpokladem hospodaření na začátku roku. Daňové příjmy, které tvoří značnou část celkových příjmů, získává obec až během měsíce března. V každém roce je velký podíl výdajů na investice. To je předpokladem příznivého rozvoje obce a spokojenosti občanů. Obec splácí své pohledávky podle stanoveného platebního kalendáře a v termínu. V dosavadních čtyřech letech tyto splátky neznamenal velké zatížení rozpočtu. Obec může i do budoucna plánovat investice. Záměrem je především budování vodovodu, kanalizace a rozšiřování místních komunikací k nové výstavbě rodinných domů, ale i opravy stávajících. Obec buduje nové lokality zástavby, které vyžadují značné investiční náklady. V budoucnu by se měly tyto náklady vrátit, i když často nepřímo, ve zvýšení daňových příjmů.

7 VÝBĚR NABÍZENÝCH DOTACÍ

Po provedené analýze hospodaření obce, objemu volných finančních prostředků a především úvěrového zatížení do budoucích let je možné nabídnout obci dotační tituly. Z vyhledaných dotačních titulů v kapitole 4.1.2 lze pro obec Hvozdnou vybírat následovně.

Ministerstvo pro místní rozvoj ve své současné nabídce „Přehled programů rozvoje v působnosti Ministerstva pro místní rozvoj ČR“ neposkytuje žádný vhodný titul pro obec Hvozdnou. Je třeba sledovat aktuální nabídky.

Ministerstvo zemědělství má vhodný program *Podpora na obnovu, odbahnění a rekonstrukci rybníků a vodních nádrží*. Tento titul bohužel není možné využít u odbahnění rybníka Angalaška, protože je určen jen subjektům podnikajícím v zemědělství.

Druhý nabízený dotační titul *Program pro výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací* je vhodný pro rozšiřování vodovodní sítě v obci a budování kanalizace. U malých obcí do 2 000 obyvatel je možné poskytnout dotaci až do výše 80 % investičních akcí, které nepřekročí 20 mil. Kč. Tento program je dlouhodobý. Byl vyhlášen v lednu 2006 a konečným termínem pro předložení žádostí je 31. leden 2010. Myslím si, že je vhodné se o tento program usilovat a předložit žádost na Ministerstvo zemědělství ČR.

Ministerstvo životního prostředí nemá ve své nabídce pro rok 2006 program, který by se dal aplikovat pro obec Hvozdnou např. na budování suchých poldrů nad rybníkem.

Nejvhodnější dotační tituly pro malé obce jsou poskytovány přímo z programů Zlínského kraje.

Program **Podpora obnovy venkova 2006** je sice určen obcím do 1 000 obyvatel, ale byla jsem poskytovatelem ujištěna, že obce, jako Hvozdná, přesahující mírně tuto hranici můžou o dotace žádat.

Dotační titul č. 1 – *Obnova a údržba venkovské zástavby a občanské vybavenosti* – zde je možné podat žádost na opravu budovy školy, její zateplení a výměnu oken. Dále pro opravu budovy obecního úřadu taktéž se zateplením a výměnou oken. Jsou to akce přesahující objemem finančních prostředků hranici 3 mil. Kč. Žádost může být podána na horní hranici podpory 600.000,- Kč.

Dotační titul č. 2 – *Úprava veřejného prostranství včetně obnovy zeleně a zřízení veřejné zeleně* – není po obec v současné době využitelný.

Dotační titul č. 3 – *Rekonstrukce místních komunikací, čekárny na zastávkách hromadné dopravy, výstavba cyklistických a pěších stezek, rekonstrukce a výstavba veřejného osvětlení, rekonstrukce veřejného rozhlasu* – je vhodný pro úpravy a opravy místních komunikací. Obec počítá s výhledovou investicí asi 4,3 mil. Kč. Dotace by byla vhodná forma spolufinancování.

Dotační titul č. 4 – *Projekty obcí na vzdělávání a poradenství v oblasti rozvoje venkova a obnovy vesnice* – není určen na investiční záměry obcí.

Dotační titul č. 5 – *Integrované projekty venkovských mikroregionů* – je určen pouze pro svazky obcí.

Vodohospodářská infrastruktura je druhý vhodný program pro obec Hvozdnou vyhlášen Zlínským krajem na podporu obcím. Je určen obcím Zlínského kraje do 2 000 obyvatel. Podpora nesmí přesáhnout 70 % celkových předpokládaných nákladů, minimální výše podpory je 500.000,- Kč, maximální 10.000.000,- Kč. Tento program je velmi vhodný pro obec Hvozdnou, která řeší nedostatek pitné vody pro své obyvatele. Právě žádosti z obcí s nedostatkem pitné vody budou preferovány při vyřizování žádostí. Celková částka určena na tento program zatím nebyla stanovena. Program je stanoven jako dlouhodobý.

Z vyhledaných dotačních titulů jsem vybrala ty, které jsou dle mého názoru využitelné jako forma spolufinancování investičních akcí pro obec Hvozdnou. Jistě zde nejsou uvedeni všichni poskytovatelé dotací pro malé obce a jimi nabízené formy pomoci. To nebylo úkolem této práce. Chtěla jsem k plánovaným investičním záměrům v obci Hvozdná najít vhodné formy podpor. Nalezené investiční dotace budou nabídnuty představitelům obce k dalšímu posouzení.

8 ZÁVĚR

Úkolem této bakalářské práce bylo najít vhodné dotační tituly pro další rozvoj obce Hvozdná. Dílčím úkolem bylo zhodnotit hospodaření obce v uplynulých čtyřech letech od roku 2002 do roku 2005.

Analýzu hospodaření jsem provedla na základě rozpočtů příjmů a výdajů v jednotlivých letech. U příjmů se jednalo o výši příjmů daňových, z poplatků, kapitálových a z běžné činnosti. Zaměřila jsem se na rozdělení výdajů na běžné a kapitálové. U kapitálových výdajů jsem hodnotila jakou měrou se na jejich spolufinancování podílely dotace a cizí zdroje – úvěry a půjčky. Předmětem analýzy bylo i zadlužení obce a jeho výhled do dalších let.

Největší akcí byla výstavba domu s pečovatelskou službou v roce 2002 a v roce 2003. Tato investice zatížila rozpočet obce do dalších let úvěrem s poslední splátkou v roce 2007. V jednotlivých letech obec pokračovala ve výstavbě vodovodu, budování nových chodníků a místních komunikací především v oblastech s novou výstavbou. V roce 2005 začala další velká investiční akce – odbahnění rybníka Angalaška s výstavbou kanalizačního obchvatu, která je plánována na více let.

Finanční analýza sama o sobě není konečným cílem. Je prostředkem k zhodnocení stavu hospodaření, zadlužení a investičních možností do budoucna. Podle analýzy lze zjistit jaký objem finančních prostředků může obec vynaložit na investiční akce, aby nedošlo k neúměrnému zadlužení obce.

Na základě analýzy obec hospodaří s prostředky, které má k dispozici, účelně a hospodárně ke spokojenosti občanů. Zadlužení obce je nízké. Obec může žádat o další dotační tituly vyžadující spoluúčast obce z vlastních zdrojů, případně formou úvěru.

Dotace jsou vhodným nástrojem spolufinancování. Pro hledání nabízených zdrojů podpor je nejvýhodnějším prostředkem internet. Najdeme zde všechny možnosti, které jednotliví poskytovatelé nabízí. U každého grantu poskytovatelé uvádějí podmínky k získání a datum pro podání žádosti. Další velkou výhodou je aktuálnost informací, protože mnozí poskytovatelé zveřejňují nové dotační tituly v průběhu roku.

Obci doporučuji dotační tituly, které vyhovují z krátkodobého i dlouhodobého hlediska. Jistě nelze najednou získat a realizovat všechny. Zlínský kraj poskytuje nejvhodnější granty – Podprogram na podporu obnovy venkova a Podprogram vodohospodářská

infrastruktura v obcích Zlínského kraje. Jsou určeny přímo obcím Zlínského kraje a tím nejadresnější jejich potřebám. Účelem bakalářské práce není rozhodnout, o které dotační tituly má obec žádat. Zastupitelstvo rozhodne jaké stanoví priority.

Věřím, že sestavená analýza a především navržené dotační tituly budou pro zastupitelstvo obce přínosné.

RESUMÉ

The aim of this bachelor work was to find the suitable grants for the next building-up of the village of Hvozdná. Particular task was to evaluate the village budget control in last four years, 2002-2005.

The work contains the analysis of the budget control I made on the base of the village incomes and expenses in each year. The incomes involved taxes, fees, charges, grants and ordinaries. I focused in the distribution of expenses into current and capital. I monitored how much the capital expenditures in village of Hvozdná were made of grants and of different resources – loans and credits. The objects of the analysis were, also, the village indebtedness and the perspective management for the next years.

In 2002 the most financially challenging there was the building of the Day Care House. This investment made the village budget tasked with the bank loan up to 2007. Then the village building-up continued with the building of water conduit, new footpaths and local ways, especially in the home building areas.

In general, the analysis itself is not the final goal. It is the means to the evaluation of the management status, indebtedness and investments for the future. According to this analysis it can be found out how much the village can invest in the future to avoid too high debt. My results show that the village of Hvozdná uses its financial resources efficiently and economically. The village indebtedness is low. In other words, the village can ask for the next grants, in which the village financial participation is necessary. The form of participation can come either from the village's own capital or from a bank loan.

The information about suitable grants I found on the internet. The internet provides current information about grants during a year. Every grant has there self requirements to make a grant acquired.

To sum my work up, it contains the financial analyses and information about the grants which the village of Hvozdná can have a profit from and use for the village building-up in the near future. Now, the most suitable grants are provided by Zlín Region – Podprogram na podporu obnovy venkova and Podprogram vodohospodářská infrastruktura v obcích Zlínského kraje.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] MARKOVÁ, Hana. *Finance obcí, měst a krajů*. 1. vyd. Praha: Orac, 2000. 190 s. ISBN 80-86199-23-1.
- [2] MATES, P., WOKOUN, R., A KOL. *Malá encyklopedie regionalistiky a veřejné správy*. 1. vyd. Praha: Prospektrum, 2001. 196 s. ISBN 80-7175-100-6.
- [3] KOL. AUTORŮ. *Příručka člena zastupitelstva obce*. 1. vyd. Praha: VCVS ČR, 2002. 180 s. ISBN 80-238-9120-0.
- [4] KOL. AUTORŮ. *Úvod do regionálních věd a veřejné správy*. 3. vyd. Praha: IFEC, 2001. 264 s. ISBN 80-86412-08-3.
- [5] OCHRANA, František. *Veřejná volba a řízení veřejných výdajů*. 1. vyd. Praha: Ekopress, 2003. 184 s. ISBN 80-86119-71-8.
- [6] PEKOVÁ, Jitka. *Hospodaření a finance územní samosprávy*. 1. vyd. Praha: MANAGEMENT PRESS, 2004. 375 s. ISBN 80-7261-086-4.
- [7] PEKOVÁ Jitka, PILNÝ Jaroslav. *Veřejná správa a finance veřejného sektoru*. 1. vyd. Praha: ASPI, 2002. 442 s. ISBN 80-86395-21-9.
- [8] SCHNEIDEROVÁ, Ivana. *Rozpočtová skladba v roce 2006 a rozpočtový proces*. 1. vyd. Rožďalovice: REVOS-L, 2006. 167 s. ISBN 80-903160-3-4.
- [9] TOTH, Petr. *Ekonomika měst a obcí*. 1. vyd. Praha: VŠE, 1998. 194 s. ISBN 80-7079-693-6.
- [10] *ÚZ č. 487 – Obce, kraje, hl. město Praha, Obecní policie*. 1. vyd. Ostrava: Sagit, 2005. 448 s. ISBN 80-7208-487-9.
- [11] Účetní podklady obce
- [12] <http://www.denik.obce.cz>
- [13] <http://www.env.cz/>
- [14] <http://www.hvozdna.cz>
- [15] <http://www.kr-zlinsky.cz/>
- [16] <http://www.mze.cz/>
- [17] <http://www.sfzp.cz/cs/>
- [18] <http://www.strukturalni-fondy.cz/>

SEZNAM POUŽITÝCH ZKRATEK

ASPV	Asociace sport pro všechny
ČR	Česká republika
ČSOB	Československá obchodní banka
DIČ	Daňové identifikační číslo
DPH	Daň z přidané hodnoty
DPS	Dům s pečovatelskou službou
EU	Evropská unie
FO	Fyzická osoba
IČO	Identifikační číslo organizace
ID	Identifikační číslo obce
OÚ	Obecní úřad
SDH	Sbor dobrovolných hasičů
TJ	Tělovýchovná jednota
ÚP	Úřad práce
ZO	Základní organizace
ZOD	Zemědělské a obchodní družstvo
ZUJ	Základní územní jednotka

SEZNAM TABULEK

Tab. 1 Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2002	31
Tab. 2 Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2003	32
Tab. 3 Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2004	33
Tab. 4 Přehled příjmů a výdajů v Kč za rok 2005	34

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Výhledový přehled splátek úvěrů a půjček v letech 2006 – 2009	35
Graf 2 Přehled daňových příjmů a příjmů z poplatků	37
Graf 3 Přehled kapitálových účelových dotací	38
Graf 4 Přehled příjmů z ostatní činnosti	38
Graf 5 Přehled výdajů v roce 2002	40
Graf 6 Přehled výdajů v roce 2003	40
Graf 7 Přehled výdajů v roce 2004	41
Graf 8 Přehled výdajů v roce 2005	41
Graf 9 Přehled vydaných peněžních prostředků v letech 2002 – 2005	42